

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XV. Idem. in Concilio a Generali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPVT XIV.

a Idem.

Postulasti qualiter contra Iudæum procedere debeas, qui manus iniecit in quendam clericum violentas. Ad quod breviter respondemus, quod si dictus Iudæus tuæ b jurisdictionis existit, ipsum pœnâ c pecuniariâ punias, vel aliâ (secundum quod convenit) temporali, faciens læso satisfactionem congruam exhiberi, alioquin ejus d dominum moneas, & inducas, ut passo injuriam, & Ecclesiæ ab eo satisfieri faciat competenter: quod si dominus ejus neglexerit adimplere, tu Christianis omnibus per cens. eccles. interdicas, ne cum ipso Iudæo antequam satisficiat, præsumat e commercia exercere.

NOTÆ.

1. a **I**dem.) Inscriptionem integram hujus textus dedi in cap. postulasti, de regul. ubi extat alia pars hujus textus.
1. b **T**ue jurisdictionis.) Temporalis videlicet, quia forsan Episcopus in ea parte temporalem, & spirituales exercebat jurisdictionem.
2. c **P**œna pecuniaria.) Quia spirituali ipsi Judæi affici non poterant, aliâ nisi ex gravi causa Judices ecclesiastici non debent imponere pœnam pecuniariam, cap. licet 3. de pœnis.
3. d **D**ominum.) Temporalem videlicet: unde probat D. Franc. de Amaya in l. 1. c. de exactor. sributor. lib. 10. num. 41. Judicem ecclesiasticum non posse laicum reum criminis mixti fori, vel etiam ecclesiastici propriâ auctoritate incarceratione

re non invocato auxilio brachii sæcularis: quod sæpius vidi pronunciatum in hac Pinciana Can. cellaria. Sed quæstionem hanc disputavimus in cap. postulasti, de homicidio, ubi extat alia pars hujus Decretalis.

e **C**ommercia.) Eadem pœna Christianis imponitur in cap. etsi Iudæos, cap. ad hoc, hoc titul. cap. de Iudæis. de decimis: unde refertur regulariter licitum esse cum Judæis contrahere: quod probant Maschard. de Iudæis p. 1. cap. 5. Heringius de fidejussor. cap. 8. num. 116. quod & ad societatem extendunt Tiraquel. de primog. q. 66. num. 14. Riccius lib. 2. de jure person. cap. 42. qui rectè monet, nihilominus indignum esse lucricausâ Christianum cum Judæo societatem coire.

CAPVT XV.

Idem, in Concilio a Generali.

In nonnullis provinciis, à Christianis Iudæos, seu Sarracenos habitus distinguit diversitas, sed in quibusdam sic quædam inolevit confusio, ut nullâ differentiâ discernantur. Vnde contingit interdum, quod per errorem Christiani Iudæorum, seu Sarracenorum; Iudæi, vel Sarraceni mulieribus Christianorum b commiscantur. Ne igitur tam damnatæ commixtionis excessus per velamen erroris hujusmodi excusationis possit habere diffugium, statuimus, ut tales utriusque sexus in omni Christianorum provincia, & omni tempore, qualitate c habitus publicè ab aliis populis distinguantur, cum per Moysen hoc ipsum eis legatur injunctum. In diebus autem lamentationis, & d Dominicæ passionis publicè minimè procedant, eo quod nonnulli ex ipsis talibus diebus, sicut accepimus, & ornatiùs non erubescunt incedere, ac Christianis, qui sacratissimæ passionis memoriam exhibentes, lamentationis signa præterdunt, illudere non formidant. Illud tamen distri&issimè inhibemus, ne in contumeliam Redemptoris aliquatenus proflire præsumant. Et quoniam illius dissimulare non debemus opprobrium, qui probra nostra delevit, præcipimus præsumptores hujusmodi per Principes sæculares condignæ animadversionis adjectione compeisci, ne Crucifixum pro nobis aliquatenus blasphemare præsumant.

NOTÆ.

1. a **G**enerali.) Lateranensi videlicet sub Innocentio III. ubi cap. 68. reperitur textus hic, & in cap. 1. hoc rit. in 4. collect.
- b **C**ommisceatur.) Cujus peccati gravitatem probavi in cap. 78. Concilii illib.

c **H**abitus publicè.) Quod etiam providis constitutionibus sanxerunt PP. Concilii Ravennat. 2. temporibus Clementis V. Esti Iudæi de misericordia, & ad testimonium incredulitatis eorum debeant ab Ecclesia, & Fidelibus in suis ritibus tolerari; quia tamen ex ipsorum conversatione permixta multa mala & scandala provenisse noscuntur statuimus, & perpetua

perpetua stabilitate firmamus, quod Iudæi portent in pannis superioribus certum signum, scilicet rotam panni crocei coloris; & mulieres eorum in capite, ut sic à Christianis possint discerni. Salceburg. tempore Martini V. ubi de foeminis Judæis ita cavetur: Ut mulieres vel virgines dicta superstitioni insudantes, cum se in publicum exhibent Christianorum nostræ provincie, nolam sonantem in aliquâ sui corporis parte deferant. Paulus IV. constitutione 3. quæ incipit. Cum nimis absurdum. Pius V. in constitutione 7. quæ incipit. Romanus Pontifex: quibus cavetur, ut Iudæi masculi biretum, femina verò aliud signum patens, ita ut nullo modo celari possit,

palam deferre teneantur. Unde consuetudines antiquas Ferrariæ, & similibus civitatibus, in quibus promiscuis vestibus Iudæi, ac Catholicis utuntur, improbata esse docuerunt, alia pro ipsarum constitutionum expositione adducentes Riccius de iure person. lib. 2. cap. 43. per totum, Scortia in select. Pontific. constit. theorem. 54. Fragogolo ubi supra. Quæ omnia omitto, ut parum utilia, cum in his regnis jam à temporibus Ferdinandi, & Elizabeth ejecti, & eliminati fuerint. d. Dominica passionis.) Juxta tradita supra in cap. quia 4:

CAPUT XVI.

Idem. ^a in eodem.

Cum sit nimis absurdum, ut Christi blasphemus aliquis in Christianos jura extransgressorum audaciam & hoc generali Concilio innovamus, prohibentes ne Iudæi publicis officiis præferantur, quoniam sub tali prætextu Christianis plurimum sunt infesti. Si quis autem eis officium tale commiserit, per ^c provinciale Concilium, quod singulis annis præcipimus celebrari, monitione præmissâ, distractione, quâ convenit, compescatur: officiali verò hujusmodi tamdiu Christianorum communi in commerciis & aliis denegetur, donec in usus pauperum Christianorum secundum providentiam diocesani Episcopi convertatur quidquid fuerit à Christianis ademptum occasione officii sic suscepti; & officium cum pudore dimittat, quod irreverenter assumpsit. Hoc idem extendimus ad paganos

NOTÆ.

^a Eodem.) Concil. videlicet Lateran. celebrato sub Innoc. III. ubi cap. 69. reperitur textus hic, & in quarta collectione, sub hoc tit. cap.

^b Toletanum.) Tertium videlicet, can. 14. ubi ita Hispaniæ PP. sanxerunt: Suggestente Concilio id gloriosissimus Dominus noster canonibus inserendum præcepit, ut Iudæis non liceat Christianas habere uxores, vel concubinas, nec mancipia Christiana comparare in usus proprios; sed & qui filii ex tali conjugio nati sunt, assumendos esse ad baptismum: nec ulla officia publica eos opus est agere, per quæ eis occasio tribuatur pœnam Christianis inferre. Et si à Gratiano in cap. nulla, § 4. dist. hæc verba Concilio Tolet. 4. tribuantur.

^c Provinciale Concilium.) Juxta tradita supra in cap. sic olim, de accusat.

^d Diocesani Episcopi.) Quia cum ipse qui tale officium contulit Iudæo, suspectus esset, non ejus auctoritate, sed interventus Episcopi pecunia est distribuenda, ut pro conciliatione hujus textus cum capite 6. §. eos, de homicidio, docuit Covarr. in cap. 3. de testam. num. 11.

COMMENTARIUM.

³ EX hac constitutione Concilii Lateran. sequens deducitur assertio: Iudæi, seu Pagani non debent præfici officiis publicis inter Christianos, aut in eos jurisdictionem exercere. Probat eam textus in cap. nulla 14. § 4. dist. cap. constituit 38. 17. quæst. 4. cap. 1. in fine, cap. penult. hoc tit. Concil. avernense can. 8. ibi: Ne Iudæi Christianis populis judices præponantur. Matifcon. can. 13. Ne Iudæi D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. V,

Christianis populis judices deputentur, aut telonarii esse permittantur, per quod illis (quod Deus avertat) Christiani videantur esse subjecti. Meldense can. 73. Tolet. 12. can. 9. Narbonense sub Ludovico IX. can. 2. Concil. Regiacinum vulgò dictum can. 20. ibi: Omni ratione caret, & religioni Christiana noxium & contrarium noscitur, ut Iudæi à Christianis regalia exigant, aut ulla civiles, aut criminales causas inter Christianos judicandi locum habeant, &c. Palentinum anno 1322. can. 21. ibi: Absurdam & irrationabilem corruptelam, quæ in Christiana fidei vergit opprobrium, & jacturam, quæ contra canonicas sanctiones Iudæi & Sarraceni Christianis in publicis præficiuntur officiis, sub quorum prætextu Christianis plurimum sunt infesti, extirpare volentes, universis Ecclesiarum Prælati sub interminatione divini judicii præcipimus, & mandamus, ut Sanctorum Patrum statuta super hoc edita faciant inviolabiliter observari. Gregorius VII. lib. 9. registr. epist. 2. ad Alfonsum Regem Hispaniæ: Iudæos Christianis dominari, vel supra eos potestatem exercere, ulterius nullatenus sinas, quid enim est Iudæis Christianos supponere, atque hos illorum judicio subicere, nisi Ecclesiam Dei opprimere, & sathana synagogam exaltare? & dum inimicis Christi velis placere, ipsum Christum contemnere. Referunt Crespetius in summa, verbo Iudæi officia. Ant. Aug. in epit. lib. 12. tit. 6. cap. unic. hoc tit. in 5. compil. l. jubemus 17. Cod. de Episc. & clericis. aud. l. penult. Cod. de divers. offic. appar. judic. l. sublimitatem. 29. l. 205. 42. l. domus 58. in fine l. penult. Cod. Theodof. de heret. l. qui prophano 21. Cod. de paganis, l. 165. Cod. Theodof. dedecur. Novel. Justin. 109. & 144. constitutio Theodofii de Iudæis, Samaritanis, Hæreticis, & Paganis, ex qua sumpta est lex finalis, C. de Iudæis, sed